

Kommuneplan 2014 - 2026

Strategisk samfunnsdel Bodø 2030

*Havørn på jakt i Vestfjorden
Foto: Audun Rikardsen*

bodø
KOMMUNE

Forord	5
Innledning	5
Visjon	6
Tre hovedmål	8
Seks satsingsområder	13
Sysselsetting og etablering	14
Sikkerhet og beredskap	18
Kulturbyen midt i naturen	20
Utvikling av Universitetet i Nordland	22
Frisk befolkning – lenge i jobb	24
Bærekraftig byutvikling	26
Samfunnsdelens satsingsområder og Bodø kommunes plansystem	28

Strandåtind - Foto: Knut Valberg

Forord

*Hva skal prioriteres?
Hvilke mål er viktig for oss?
Hvordan bli attraktiv hovedstad i Nord
Et bredt samarbeid er nødvendig for å lykkes!*

Et godt lokalsamfunn kan bare skapes gjennom medvirkning fra innbyggere, organisasjoner og næringsliv. Folk skaper steder, ikke bare gjennom sitt antall, men også ved sine holdninger og handlinger. Bodø ønsker 70.000 aktive innbyggere i år 2030.

Nå foreligger kommuneplanens strategiske samfunnsdel Bodø 2030. Det betyr ikke at jobben er gjort. Bodø kommune ønsker et bredt samarbeid med næringsliv, utdanningsinstitusjoner, statlige og regionale aktører og ikke minst frivillige lag og organisasjoner. Planen skal brukes aktivt hvert år i forbindelse med utarbeidelse av kommunedelplaner, fag – og temaplaner, handlingsdel med økonomiplan og den årlige perspektivmeldingen.

Bodø kommune vil takke alle som har bidratt i arbeidet så langt og håper at arbeidet med å realisere planen skal engasjere og motivere flest mulig slik at målsettingen kan nås. Visjonen vil kreve mye av kommunen, næringslivet og samarbeidet med andre berørte myndigheter.

Bodø er i et hamskifte, vi er fortsatt midt i smørøyet, og verden ser mot nord.

Ole Henrik Hjartøy
Ordfører, Bodø kommune

Innledning

Kommuneplanens strategiske samfunnsdel skal gi retninger og føringer for kommunens samlede utvikling i et langsiktig perspektiv. I denne planen ser vi mot Bodø i år 2030.

Kommuneplanen skal gi et mobiliseringsløft for Bodø gjennom å skape optimisme, stolthet og framtidstro samtidig som planen i seg selv er et sentralt styringsverktøy for politikere og administrasjon. Samfunnsdelen skal kobles mot økonomiplan med handlingsdel og gi føringer til kommunedelplaner og fag – og temaplaner. I kommuneplanprosessen er det utarbeidet planstrategi med egen statusmelding og planprogram som er viktige grunnlagsdokumenter for samfunnsdelen. Faktadelen ligger i disse dokumentene.

Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Tidlig i neste kommunevalgperiode skal det utarbeides ny planstrategi der man kan ta stilling til om strategisk samfunnsdel skal revideres eller utvikles videre.

En har lagt vekt på å utarbeide et kortfattet og oversiktlig dokument som inneholder visjon, hovedmål og satsingsområder mot år 2030.

Kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt av Bodø bystyre den 13.2.14.

«Der er at undres over at den by som en gang var i ferd med at oppløses i ruiner, i mangel av livskraft, nu blomstrer. Den har blitt smørøjet i grøden».

- Bodø formannskap, 1876

På 67 grader nord – midt i det magiske nord – ligger Bodø. De majestetiske Børvasstindene rammer inn byen mot sør. Mot nord er Landegode karakteristiske profil kulisser for midnattssola, som speiler seg i havflata fra 5. juni til 9. juli.

Bodø er omkranset av lys. Sola lurer bak Børvasstindene og gir oss flere timer dagslys ved juletider. Fra mai til august er det lyst hele natta. Ved sin beliggenhet rett nord for polarsirkelen har Bodø mer dagslys gjennom et år enn de aller fleste andre byer i verden. Ta med nordlyset som flakker over himmelen i vinternatten og fullmånen som skinner over snødekt skog.

Fylkeshovedstaden Bodø er i sterk vekst og har i de senere årene utviklet seg til å bli en moderne mellomstor by med de kvalitetene som en forventer å finne i større byer. Bodø er byen i vinden.

Bodø ligger fortsatt midt i smørøyet. Nordland er rikt på ressurser som verden etterspør, og Nordland fylke er regnet som det mest spennende i kongeriket å bo og drive næringsvirksomhet i.

Salten vokser i folketall som følge av at Bodø vokser. Bodø gir

en ekstra kvalitet til regionen, samtidig som regionen som helhet – med stor industri, et variert og mangfoldig arbeids- og næringsliv, og et stort mangfold innenfor natur – og kultur, gir en verdi til Bodø.

Bodø er den byen i nord som kommer til å vokse mest i de neste to tiårene. Lokalt i Bodø domineres utsikten til den nye tid av 40 byggeprosjekter til en samlet verdi på 16 milliarder kroner.

Verden ser mot nord. Regjeringens perspektiv i nordområdesatsingen har vært – og er – å forankre nordområdene som et nytt, norsk, europeisk og globalt sentrum. Satsingen i nord skaper grunnlag for nye arbeidsplasser innen mange næringer. Store næringer i vekst er olje og gass, havbruk, mineraler og reiseliv.

Barentssamarbeidet utgjør en bærebjelke i det regionale samarbeidet i nord, og Bodø bør utvikle samarbeidet med Tromsø og Kirkenes som er sentrale byer i dette samarbeidet. Nordøstpassasjen og veien over polhavet i nord åpner seg og som beredskapshovedstad skal Bodø inneha en viktig rolle i utviklingen av beredskap, sikkerheten og logistikken rundt den aktivitet som påfølger nye

transportlinjer. Longyearbyen og byer i Nord-Kina vil være viktige samarbeidspartnere i dette arbeidet.

Nye handelsveier åpner seg. Inntil 25 prosent av skipene mellom Europa og Asia vil bruke Nordøstpassasjen innen 2030 fordi Arktis smelter raskere enn antatt. Vi i nord kan bli porten til Europa sett fra Asias ståsted. Skipstrafikk og havnerelaterte spørsmål bør derfor vies spesiell oppmerksomhet. Dette understrekes ved at regjeringen (vedtak 6.9.13) har gjort Bodø til en av 7 norske havner med benevnelsen «Utpekt havn».

Bodø har nå en unik anledning til å omdefinere sin rolle og ta tydelige grep i forhold til utviklingen som er beskrevet ovenfor. Dette innebærer å se ut over Salten som region og Nordland som fylke, en tilnærming som bryter tradisjonelle administrative grenser. Det er viktig at Bodø tydeliggjør sin posisjon i nord, samtidig som man nøye følger med i utviklingen i øvrige Europa.

Nordlyset i Bodø – Foto: Jan Wasmuth

Dette fører fram til følgende **visjon**:

Bodø 2030 – Attraktiv hovedstad i Nord

Regionene i Nordland er avhengig av at Bodø lykkes og styrker sin posisjon i Nord-Norge, samtidig bør man se ut over Nordland og Nord-Norge for å posisjonere seg i forbindelse med nordområdesatsingen inkludert Barentsregionen og Arktis. Begrepet «Nord» i visjonen har en utvidet betydning ettersom en tenker både på Nord-Norge og nordområdene.

Velutbygd og moderne infrastruktur, temperert klima, et universitet med høy kvalitet på undervisning og forskning, et godt kulturtilbud og spektakulær natur gjør Bodø godt egnet til å bli en attraktiv hovedstad i nord.

Skal Bodø bli en attraktiv hovedstad i nord må by og land fungere på en tilfredsstillende måte i sin daglige drift og i forhold til folks daglige

behov. Dette gjelder for alle aldersgrupper, enten man ønsker å benytte tilbud i bydelene eller i sentrum.

Visjonen vil kreve mye av kommunen, næringslivet og samarbeidet med andre berørte myndigheter. Og som for andre byer er det avgjørende at Bodø ut fra egne muligheter styrker sin attraksjonskraft og identitet framover.

Tre hovedmål

Hovedmål 1: Antall innbyggere 70.000

Befolkningsanslag i år 2030 er selvsagt forbundet med usikkerhet. I 1997 anslo gruppen «Bodø 2020» at byen skulle vokse kraftig de neste 25 årene, med stor sannsynlighet til omkring 50.000 innbyggere i 2020. Bodø vil nå dette tallet i 2013/2014.

Bodøs evne til å tiltrekke seg nye innbyggere, arbeidskraft og besøkende, har blitt stadig viktigere de siste årene. Det er dette vi mener med attraksjonskraft. Tradisjonell næringsutvikling, hvor hovedfokus er å øke antall arbeidsplasser, er ikke lenger tilstrekkelig for å framstå som attraktiv. I stigende grad kan det også observeres et sammenfall mellom positiv vekst og fysisk stedsutvikling. Et helhetlig strategisk omdømmearbeid for Bodø blir derfor viktig fram mot 2030.

Folk skaper steder, ikke bare gjennom sitt antall, men også ved sine holdninger og handlinger. Innbyggernes deltagelse i utviklingen av sitt nærmiljø er avgjørende og kultur er fellesnevner hos mange av de lokalsamfunn som jobber best.

Lokalsamfunn som gir trygghet og personlig vekst finnes også i ytterdistriktene. Det skal legges til rette for god utvikling av distriktene med spredt boligbygging i enkelte områder, ivaretagelse av naturverdier, biologisk mangfold og medvirkning. Balansen mellom ytterdistriktene og sentrum bør vies spesiell oppmerksomhet

med tanke på å skape fleksibelt arbeidsmarked.

Bodø ønsker 70.000 aktive innbyggere i år 2030. Medvirkning i arbeids – og samfunnsliv er viktig for å få dette til. Likestilling og mangfold er også sentrale faktorer for å skape positiv utvikling for Bodø-samfunnet.

Nasjonalt regner man med store endringer, bl.a. med en betydelig vekst i hovedstadsområdet og rundt de større byene sørpå. SSB sine prognoser i juni 2012 har høyeste alternativ i 2030 på 63.000 innbyggere i Bodø. Framskrivningene fra SSB gir ingen fasit. Utviklingen kan i noen grad påvirkes gjennom lokal og regional innsats og politikk.

Samtidig som innbyggertallet øker mot 2030 øker også andelen eldre. Gjennomsnittsalderen var i 1986 33,7 år, i 2030 forventes den å være 40,1 år. Hvis prognosene fra SSB slår til forventes det å være 3,6 yrkesaktive pr. pensjonist i 2030, i 2011 var tilsvarende tall 5,6.

På begynnelsen av 2000 tallet satte Salten regionråd kommunestrukturen på dagsorden. Flere kommunepolitikere i regionen reiste spørsmålet om sammenslåing og det foregikk prosesser/samtaler om kommunesammenslåing i flere av saltenkommunene. Kommunestrukturprosjektet i Salten ble etablert i 2003 og avsluttet i 2006 uten konkrete endringer. Imidlertid ble Skjerstad kommune en del av Bodø kommune fra 1.1.2005 etter en

prosess mellom kommunene direkte.

Et sterkt lokaldemokrati er målet for kommunereformen til regjeringen Solberg. Denne kommunereformen skal legge til rette for at kommuner slår seg sammen til større, robuste enheter som samsvarer bedre med de naturlige bo – og arbeidsmarkedsregionene som har utviklet seg over tid. Reformen skal legge til rette for at alle kommuner skal kunne løse sine lovpålagte oppgaver selv.

Regjeringen sier at større og mer robuste kommuner vil gjøre at dagens oppgaver kan løses med mindre behov for interkommunale løsninger og statlig detaljstyring. Større kommuner vil også kunne tildeles flere oppgaver, noe som vil gi økt makt og myndighet til kommunene.

Bodø kommune har en nøkkelrolle når det gjelder kommunestruktur i Salten og er positiv til å delta i slike vurderinger. Regionkommunen Bodø har et potensiale fra 70.000 til 110.000 innbyggere i år 2030 alt etter hvor stor denne regionkommunen blir. Denne kommunen kan dermed bli størst i Nord-Norge.

Et mål på 70.000 innbyggere er krevende, men ikke umulig å nå. Avgjørende for å nå dette målet er å øke innflytting (spesielt arbeidsinnvandring), økt boligbygging – herunder flere studentboliger, vekst i den private sysselsettingen som har stagnert i de senere år og utviklingen av Universitetet i Nordland.

Åpning, Arctic Race of Norway - Bodø 2013 - Foto: Tor E. Akselsen

Hovedmål 2: Byen det er godt å bo i – mangfold, levekår og livskvalitet

Satsingen på forebygging og tidlig innsats skal videreutvikles. Det er et mål å nytte de ressurser, evner og muligheter den enkelte selv har for å mestre hverdagen. Derfor må habilitering og rehabilitering være en naturlig og sentral del av all omsorg og pleie. Frisklivssentralen og hverdagsrehabilitering er gode eksempler på tiltak som bidrar til økt livskvalitet og bedre funksjonsnivå hos innbyggerne.

Bodø kommune vil bidra til et samfunn som fremmer folkehelse. En bred samfunnsmessig tilnærming innebærer at det tas hensyn til påvirkningsfaktorer i alle samfunnssektorer i tråd med prinsippet «helse i alt vi gjør», for eksempel både i skole, - barnehage, - bolig-, nærings- og vegsektoren.

Et tilfredsstillende og trygt boforhold er en forutsetning for god helse, aktiv samfunnsdeltagelse og et aktivt liv. Bodø er et pressområde og utvikling i boligmarkedet de siste årene gjør at stadig fler har utfordringer med å skaffe seg bolig. Kommunen skal bidra til en offensiv boligpolitikk som vektlegger ulike gruppers behov.

De aller fleste barn og unge vokser opp og utfolder seg i trygge omgivelser. Samtidig viser kartlegginger at det er mange barn og unge med psykiske diagnoser i Bodø sammenlignet med flere andre kommuner. Noen barn fanges ikke opp av sikkerhetsnettet som kommunens tjenester er en del av. Og barn og unge med særlige behov stiller ekstra krav til kommunal tilrettelegging, da de ofte har behov for sammensatte og koordinerte tjenester. Bodø kommune vil derfor vurdere nye måter å øke kvaliteten på det

samlede kommunale tilbudet til barn og unge med særlige behov.

Skolestrategien «En skole for fremtiden» setter høye mål for læringsutbytte, læringskompetanse og ansvar for fellesskapet. Gjennom flere år har Bodøskolene hatt fokus på elev-vurdering og dette danner et godt grunnlag for dagens skolestrategi og veien videre. En tar utgangspunkt i elevenes egne læringsbehov, og utfordrer personlige egenskaper og egne kunnskaper og ferdigheter i en opplæring som stimulerer løsningsorientering, samarbeid og skapertrang. Dette gir et godt fundament med tanke på innovasjon og kreativitet som elevene bør utvikle.

Samarbeidet med UiN, fylkeskommunen og First Scandinavia/Newton, er til gjensidig nytte og gir elevene muligheter til å oppleve helhet og mangfold i utdanningsløpet

og bidra til rekruttering rettet særlig mot marine næringer. Elever som medvirker og samarbeider, og er kreative i læringsprosessene vil lettere lykkes i et samfunn som er basert på omstilling og nyskaping. Samisk tilstedeværelse har lange tradisjoner i Bodøområdet. Dette er bakgrunnen for at Bodø også har det samiske navnet Bådåddjo. Gjennom markeringen av Samefolkets dag og samisk kulturuke, er det blitt opprettet et samisk nettverk for å fremme samiske saker.

Bodø er et internasjonalt lokalsamfunn med økende mangfold i befolkningen. Mer enn hundre nasjoner er representert i kommunen. Innvandrerandelen forventes å øke i årene framover. Et flerkulturelt lokalsamfunn gir nye muligheter når det gjelder verdiskaping, kulturtilbud og trivsel.

For å få ut effektene av byens mangfold er det nødvendig å legge til rette for at alle –

uavhengig av etnisitet, trosretning og funksjonsnivå – opplever byen som sin og får mulighet til å bidra.

Integrering og inkludering gir noen utfordringer. Bodø ønsker å være bevisst at gevinsten er større enn utfordringene, og at innvandring og mangfold er en viktige faktorer for å nå hovedmålet om 70.000 innbyggere i 2030.

Bodø vil ta del i nasjonal frivillighetsstrategi innenfor omsorg som skal utvikles. Det ligger gode muligheter til å engasjere flere i frivillig omsorgsarbeid. For å få dette til må det utvikles en lokal frivillighetspolitikk i omsorgssektoren.

Hovedmål 3: Bodø - Norges sikkerhets- og beredskapshovedstad

Samfunnssikkerhet og beredskap har fått større oppmerksomhet

de siste årene. Krisehåndteringen i det norske samfunnet har blitt satt prøve gjennom hendelser som svineinfluensaen i 2009, vulkanutbruddet på Island med påfølgende askesky i 2010 og ikke minst under terrorhendelsen 22. juli 2011. Evalueringene etter disse hendelsene peker på at det trengs en styrking av beredskap i alle ledd, og at samvirket mellom både offentlige etater og det offentlige og private må styrkes.

Bodø kommune er i dag vertskap for flere nasjonale aktører. Landets operative forsvarsstyrker styres fra Bodø etter opprettelsen av Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) på Reitan. Bodø huser Luftfartstilsynet som er ansvarlig for all sikkerhet i norsk sivil luftfart. Dette gjøres gjennom adgangskontroller og tilsyn for å påse at aktørene følger gjeldende regelverk. Ansvaret for sikkerheten ligger hos den enkelte aktør.

Hovedredningssentralen for Nord-Norge (HRS) har det

Bodø Air Show 2012 - Foto: Tor E. Akselsen

overordnede operative ansvaret ved søk- og redningsaksjoner fra 65oN og opp til Nordpolen, herunder Svalbard, Barentshavet, Norskehavet og Nord-Norge, og dekker 80 % av Norges sjø- og landareal. Bodø er også vertskap for en av tre kontrollsentraler for luftfart som dekker et tilsvarende areal som HRS.

Universitetet i Nordland er gjennom opprettelsen av masterstudier innenfor samfunnssikkerhet en viktig aktør innenfor forskning på og utvikling av beredskap og sikkerhet i Norge. Stortinget har også bestemt at Generalinspektøren for luftforsvaret (GIL) med stab samt Lufteroperativt inspektorat (LOI) og Luftforsvarets utdanningsinspektorat (LUI) skal flyttes til Reitan. Disse nasjonale funksjonene er med å definere det som mange omtaler som beredskapshovedstaden i nord, og vil i sum styrke vårt

omdømme på dette området. Nordområdemeldingen fra høsten 2011 definerer kunnskap, aktivitet og nærvær som retningsgivende begreper for satsningen på Nordområdene. Norge skal ha ambisjoner om å være ledende på kunnskap om nord, ledende på sentrale verdiskapningsområder i nord og fremste forvalter av miljø og ressurser i nord, samt at Norge skal sikre tilstedeværelse på alle deler av Norsk territorium. For å nå disse ambisjonene er Norge avhengig av et nært samspill mellom nasjonale, regionale og lokale myndigheter, næringsliv og relevante forskningsmiljøer.

Klimaendringene vil føre til store endringer i verdens transportmønstre. Nedsmeltingen av is i Arktis fører til økt transport av varer mellom Asia og Europa gjennom Nordøstpassasjen. Arktis skjuler også store olje- og gassreserver, som

kan bli utnyttbare når isen trekker seg tilbake. Arktis er svært værutsatt samtidig som havområdets økosystemer er sårbare og ikke minst viktige for Norge som fiskerinasjon. Økt fokus på beredskap og samfunnssikkerhet i Nordområdene er derfor både nødvendig og viktig for å nå de ambisjonene Norge har satt seg for utvikling av nordområdene.

Med nasjonale, regionale og lokale myndigheter, næringsliv og Universitetet i Nordland samlet har Bodø et unikt kompetansemiljø innenfor sikkerhet og beredskap. En videre styrking av Bodø vil være en viktig brikke i Norges nordområdesatsing for å sikre miljø, ressurser, verdiskapning, kunnskap og tilstedeværelse i nord. Bodø-miljøet innenfor sikkerhet og beredskap bør ha som ambisjon å utvikle kunnskap som er verdensledende innenfor visse områder av dette fagfeltet.

Fra Skansen - Foto: Knut Valberg

Seks satsingsområder

For å komme fram til forslag til satsingsområder, har noen sorteringskriterier vært av spesiell betydning:

- Visjon
- 3 hovedmål
- Utfordringer og muligheter av overordnet betydning og der Bodø har landsdel – og regionalt ansvar.
- Utfordringer som krever en felles plattform, oppmerksomhet og tverrfaglige løsninger.
- Vekt på forhold kommunen selv kan gjøre noe med, både gjennom aktiv styring og påvirkning.

Dette har ledet fram til seks satsingsområder:

- Sysselsetting og etablering
- Sikkerhet og beredskap
- Kulturbyen midt i naturen
- Utvikling av Universitetet i Nordland
- Frisk befolkning – lenge i jobb
- Bærekraftig byutvikling

Under hvert satsingsområde er det oppført slik vil vi ha det (mål) og slik gjør vi det (strategier). Det er nødvendig å se mål og strategier innenfor flere satsingsområder i sammenheng.

Utpeking av satsingsområder innebærer at det er noen områder som skal ha særskilt oppmerksomhet mot år 2030.

Det er viktig at det legges opp til en diskusjon om reelle valg i en politisk prosess, slik at satsingsområdene ikke blir et uttrykk for at «alle har fått med alt». Da har de i realiteten mistet sin funksjon som satsingsområder.

Det blir viktig å utvikle enkle måleparametre som på en hensiktsmessig måte kan brukes som styringsverktøy i forbindelse med vedtatte satsingsområder.

Sysseisseting og etablering

Sammen skaper vi det næringsmessige tyngdepunktet i nord.

Bodø har alltid vært en handelsby, og handel var også den viktigste årsak til at byen ble etablert i 1816. Handelsbyen Bodø har bl.a. fått et oppsving gjennom etablering av kjøpesentra og større handelshus, men en har sett en tendens til utflating de siste 2 – 3 årene.

Regionen vår er rik på ressurser, og har i tillegg til samisk og norsk befolkning et stadig større innslag av mennesker med annen etnisk bakgrunn. Næringslivet baserer seg både på nedarvet kunnskap, og kunnskap hentet fra forsknings – og utdanningsinstitusjonene i regionen. Universitetet i Nordland må ha en sentral rolle i å videreutvikle de ulike kompetansearbeidsplassene samt bidra til nye i randsonen av universitetet.

For å være konkurransedyktig i et stadig mer globalt marked må evnen til å omstille seg være godt utviklet. Det vil være avgjørende at næringslivet og offentlig sektor i Bodø er produktiv og omstillingsdyktig, og med stor grad av innovasjons – og nyskapingsevne. Vi må erkjenne at vi er i konkurranse med resten av verden. For å realisere kunnskapssamfunnet må vi få tak i kompetent arbeidskraft og legge til rette for at de kan arbeide med å skape de nye ideene ut fra konkurransefortrinn og vår historie.

Nedleggingen av kampflybasen vil ha negative effekter på kort sikt, på lengre sikt gir dette

muligheter. Imidlertid er dette en varslet omstilling som vil gå over lang tid. Beregnet netto reduksjon av stillinger i forbindelse med dette ligger omtrent på ett års netto sysselsetningsvekst i Bodø. Omstillingsperioden må brukes offensivt fordi nye mulighetsrom åpner seg i forbindelse med alternativ bruk av kompetansen på flybasen og utvikling av ny bydel.

Nordområdesatsingen gir nye muligheter. Dette gjelder for eksempel innenfor luftfart, logistikk, petroleumsnæringen, marine næringer, kompetansenæringer, mineralnæringer m.m. Dette krever arbeid med posisjonering innenfor de sektorer hvor Bodø har fortrinn.

Bodø skal fortsatt være et intermodalt (transport av gods i en sammenhengende kjede) knutepunkt hvor gods fra/til Nord – Norge går med jernbane og båt. Et effektivt transportsystem er ikke bare en viktig forutsetning for eksisterende næringer, men også for at nye næringer skal vokse fram. Bodøs transportinfrastruktur og tilbud skal legge til rette for en god og framtidsrettet næringsutvikling og verdiskaping for all næringsvirksomhet.

Bypakke Bodø skal videreutvikle Bodø som en attraktiv by å bo og drive virksomhet i ved å fremme en effektiv, miljøvennlig og trygg transport. Bypakke Bodø har en tidshorisont fram til 2020 og vil

blant annet inneholde ny riksvei 80, bedre kollektivtilbud og nye gang – og sykkelveier.

Bodøs IT-næring dekker et vidt spekter av ulike typer selskap som representerer en bred IT-kompetanse. Flere utvikler og selger egne produkter, og noen av selskapene er landsdekkende og har store markedsandeler for sine tjenester. Miljøet innenfor forretningsstøtte er voksende, særlig gjelder dette innenfor helse og statlig sektor.

Bioøkonomi som begrep er i ferd med å feste seg. EUs definisjon er bærekraftig produksjon og omdannelse av biomasse til mat, helse – og fiberprodukter, til industrielle produkter og til energi. Konseptet knyttes til håndtering av de globale utfordringene innenfor økt matproduksjon, klimaendringer, framtidig befolkningsvekst og behov for energi. I dette globale perspektivet har Nordområdene, Nordland og Bodø en viktig rolle å spille.

Sjømatnæringens betydning vil øke ytterligere de neste årene. Forskerne forutsetter kraftig vekst og prognoser viser at det er mulig med en omsetning på 550 milliarder kroner i 2050. Dette tilsvarer en seksdobling fra dagens nivå.

Det er grunn til å ha visjoner for biomarin produksjon og industri i Nordland. Veksten vil hovedsakelig skje innen dyrking av organismer som lever i vann.

Saltstraumen - Foto: Per Inge Johnsen

De nærmeste årene vil laks og ørret dominere, men etter hvert kan nye arealer tas i bruk for kultivering av nye arter samt tare og mikroalger. Dette vil også sette økte krav til nye og effektive transportløsninger, hvor kombinasjonen av sjø – og jernbanetransport i Bodø er svært aktuell.

I den tradisjonelle fiskerinæringen er det på grunn av høye arbeidskraftkostnader behov for effektivisering og rasjonalisering av videreføringen. Dette skjer samtidig som man har hatt betydelig nedgang av fiskere som har dette som hovedyrke. I 1983 hadde Bodø 192 fiskere med fiske som hovedyrke, i 2012 er tilsvarende tall 120. Samtidig har antall fiskefartøy i Bodø gått ned fra 182 i år 2000 til 99 i 2012. På grunn av usikkerheten knyttet til framtidens sildekvoter og

overkapasitet er også den pelagiske industrien i Bodø utsatt.

Universitetet i Nordland disponerer topp moderne laboratorier både på campus og ved Mørkvedbukta forskningsstasjon. Fagområdet har utviklet seg i nært samspill med havbruksnæringen og samhandlingen mellom forskning og relevant industri gjenspeiles i utdanningsprogrammene. Samarbeidet mellom forskningsinstitusjoner og næringene er svært viktig med tanke på marin verdiskaping i Nordland og Bodø.

Bærekraftig verdiskaping i mat og naturbaserte næringer er viktig i bioøkonomien. Landbruket i Bodø, som skal bidra til å opprettholde livskraftige bygder og bygdesamfunn, har en

viktig rolle. Landbruket skal sikre kortreist kvalitetsmat, matforsyning og sterkt økende skogressurser er grunnlag for en mangedobling av hogstkvantumet innen 20 år. Mer bioenergi og større CO₂ – binding med andre ord.

Bodø er et urbant sentrum i naturskjønne omgivelser og framstår dermed som et attraktivt reisemål og møtested. Likevel må det satses for å utvikle Bodø til en enda bedre destinasjon. Her er potensial i å samle de ulike aktører i offentlig og privat sektor innenfor kommune, region, fylke og landsdel til en satsing mot felles mål innenfor reiselivsnæringen.

Videre har Bodø en viktig jobb å gjøre med å tilrettelegge best mulig for besøkende og turister, både i forhold til god infrastruktur, aktive opplevelser

og et urbant sentrum. Å tilby gode opplevelser og godt vertskap kan gi positiv effekt på de besøkende som gjør at de sitter igjen med gode minner og et ønske om å komme tilbake til Bodø. Kjerringøy gamle handelssted med et autentisk kystkulturmiljø og Saltstraumen som har verdens sterkeste tidevannsstrøm er gode

eksempler på destinasjoner som bør gjøres mere kjent og utvikles videre.

Nettopp mangfoldet av næringer er en av Bodøs styrker. Samtidig har Bodø en høy andel offentlige arbeidsplasser. Dette bidrar til sikre kompetansearbeidsplasser som gir ringvirkninger og

stabilitet i nedgangstider. Men samtidig gir en stor offentlig sektor mindre utviklingsdynamikk og vekstmuligheter i oppgangstider. Fortsatt næringstilrettelegging og arbeid med nyskaping vil derfor være viktig framover.

Slik vil vi ha det – MÅL	Dette vil vi gjøre – STRATEGIER
Bodø har viktige nasjonale funksjoner	<ul style="list-style-type: none"> - Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler og tilrettelegger for utvikling - Legge forholdene til rette for offentlige og private virksomheter med nasjonalt eller internasjonalt virkeområde - Forsterke Bodøs posisjon som kunnskapsby, og bidra til å videreutvikle UiNs randsone
I Bodø øker antall nyetableringer	<ul style="list-style-type: none"> - Aktiv etablererservice. Ha en god oversikt over bedrifter som planlegger flytting/knoppskyting - Næringslivet møtes med en positiv og løsningsorientert grunnholdning - Spille på verdiene åpen, tilgjengelig, offensiv og frisk
Bodø er et operasjonelt senter for olje – og gassvirksomheter på Nordlandssokkelen	<ul style="list-style-type: none"> - Bodø skal bidra til at Nordland har en ledende rolle innenfor oljevern, beredskap, overvåking og redning innenfor petroleumssektoren - Bodø skal være lokaliseringssted for driftsorganisasjoner ved funn på Nordlandssokkelen - Bodø skal posisjoneres som attraktiv leverandør av servicefunksjoner for fartøy og mannskap i offshore relatert aktivitet
Byen er et effektivt nasjonalt kommunikasjons-knutepunkt for flytrafikk, sjøtrafikk, jernbane og vegtrafikk	<ul style="list-style-type: none"> - Bodø vil aktivt arbeide for å realisere Nordnorges-linjen/Godsfergen mellom den sørlige og nordlige landsdelen - Arbeide aktivt for at Nordlandsbanen igjen skal forlenges sjøveien til/fra Lofoten, Vesterålen, Troms, Finnmark og Svalbard - Bidra til å utvikle det nasjonale stamnettet vei, bane, fly og havn og utvikling av logistikkfunksjoner - Videreutvikle byens rolle som kommunikasjons – og logistikkcenter - Utvikle Bodø lufthavn for å takle framtidens passasjerutvikling samt nye nasjonale og internasjonale flyruter til og fra Bodø - Utvikle et effektivt og kollektivvennlig transportsystem
Bodø har godt omdømme og foretar aktiv posisjonering	<ul style="list-style-type: none"> - Systematisk jobbing med omdømmeprojektet «Bodø i vinden» - Premissgiver med omstrukturering i offentlig sektor og posisjonering i forbindelse med nordområdesatsingen
Bodø er attraktivt reisemål og møtested	<ul style="list-style-type: none"> - Å legge til rette for samhandling mellom aktører innen reiselivsbransjen og leverandører til denne - Aktiv tilrettelegging for besøkende og turister - Skape et innbydende og levende sentrum - Vurdere bruken av nasjonalparker og andre vernede områder i reiselivssammenheng
Bodø tar del i utfordringene knyttet til bioøkonomi	<ul style="list-style-type: none"> - Landbruket i Bodø skal bidra til å opprettholde livskraftige bygder ved bærekraftig bruk av arealressurser og kulturlandskap - Framtidsrettede fiskerihavner - Forskning og utvikling (FoU) i hele fiskerinæringen med UiN som motor - Foreta løpende vurderinger av usikkerheten rundt pelagisk industri
Bodø er den mest attraktive bo-, arbeids- og service-region i nord	<ul style="list-style-type: none"> - Tilrettelegging av infrastruktur innenfor regionen - Utvikle samarbeid på stadig nye områder

Stormen Bibliotek og Litteraturhus

Bibliotek:

Avdelinger for voksne, barn, ungdom og andre medier, m.m. Egen avdeling for aviser, tidskrift og magasiner.

Kafé:

Ca 70 plasser. Eget ungdommelbud (fakett).

Kontorer:

Bode bibliotek, hussjef, vaktmester og arkivleder.

Øvrig:

Publikumsarealer i 3 etasjer. Utstillingsområder. Flerbrukssal (Blackbox). Multifunksjonsrom. Galleri. Meterom og studierom. Digitalt verksted. Eventyrtulle.

Arealer:

Netto 4.000 m²
Brutto 6.200 m²

Maks høyde:

211 m

Byggekostnader (NOK):

Bibliotek 329 mill.
Kulturhus 692 mill.
Parkeringsanlegg 102 mill.
Liseområde 54 mill.
Drift og organisering 4 mill.

Ferdigstillelse 2014

Byggherre:

Bode Kommune, Eiendomskontoret

Prosjektadministrasjon:

Prosjektleder: Rambøll, avd. Bode
Prosjekteringsleder: Rambøll, Trondheim

Arkitekt og rådgivere:

Arkitekt: DRDH Architects London (UK)
Tekniske fag: Norconsult AS, avd. Bode
Scenetekniske fag: ARUP London (UK)
Landskapsarkitekt: Dark Arkitekter AS, Oslo

B

Byggeledere:

Hovedbyggeleder: Byggteknik Bode AS
Byggeleder bygg: Ing. Gunnar Ueland AS, Bode
Framdriftsansvarlig: Rambøll - Sandefjord
Byggeleder VVS: Sweco Norge AS, avd. Bode
Byggeleder elektro: Sweco Norge AS, avd. Bode
Byggeleder innredning: Byggteknik Bode AS

Entrepriser i bibliotek og kulturhus:

Grunnarbeid: Alstad Maskinbedrift AS, Bode
Betong-tilarbeid: Refremmen AS, Bode
Bygningsarbeid: Gundersen Lønneren Bygg AS, Bode
Glasarbeid: Boseih Glass AS, Bode
Fasadearbeid: Overhalla Cementsjøre AS
Akustiske elementer: Fraport, Barcelona (ES)
Rørnett: YIT, avd. Bode
Sprinklerarbeid: YIT, avd. Bode
Kjøleanlegg: GK Norge AS, avd. Bode
Luftebehandling: YIT, avd. Bode
Elektrotekniske arbeider: Elektro Bode AS
Belysning: Elektro Bode AS
Heiser: Raber Schindler AS, avd. Bode
Kulisseheis: Dutch Theatre System & Services, Groningen (NL)

Sceneteknikk:

Scenemekanikk: Trekerk bv, Weesp (NL)
Lydtekniske fag: Fura GmbH, Emsloh (D)
Lystekniske fag: Bright AS, Oslo

Utømsåde:

Anleggsgartner: Norsk Revegetering AS, Saltdal

Diverse leverandører:

Slørkjekken: Inlux AS, Steinkjer
Publikumsstoler: Poltrona Frau, Mezza (I)
Teleskopamfi: Fora Form AS, Ørsta
Skilling: Last inventar:

Parkeringsanlegg:

Totalentreprise:

Følg bygginga på www.kulturkvartalet-bodo.no

Regjeringen har innført et fjerde prinsipp i beredskapsarbeidet i tillegg til ansvar-, nærhet- og likhetsprinsippet, nemlig samvirkeprinsippet.

Dette prinsippet stiller krav til at myndighet, virksomhet eller etat har et selvstendig ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i forbindelse med dette viktige arbeidet. Bruk av samvirkeprinsippet vil være en pilar i Bodøs arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Som fylkessenter i Nordland er Bodø vertskap for regionskontorene for flere statlige etater, eksempelvis Helse Nord som er en sentral beredskapsaktør. For å få til godt samvirke mellom helse, politi, forsvar og redningstjeneste er det viktig at også politiet har en sterk tilstedeværelse i Bodø. En viktig brikke i beredskapen for Nordområdene og for Bodø er derfor at politimesteren holder til i Bodø også i framtiden.

Mange miljøer rundt i Nordland er bygget opp rundt samfunnssikkerhet og beredskap, spesielt innenfor brannvern, oljevern, overvåking og søk og redning. Disse virksomhetene utgjør hjørnesteiner i sine lokalsamfunn og er i verdenstoppen innenfor sine fagfelt. En nasjonal styrkning av Bodø som nav i den nasjonale sikkerhets og beredskapsarbeidet vil også være med å støtte opp under de andre miljøenes virksomhet i nord.

Gjennom Universitetet i Nordlands satsning på beredskap og nordområdene er det nå i ferd med å bygges opp en unik kompetanse innenfor undervisning og forskning på samfunnssikkerhet og beredskap i nordområdene. Denne forskningen er et veldig viktig for Bodøs plass på det internasjonale beredskapskartet og som bidrag til regjeringens nordområdesatsing.

Et godt samarbeid mellom UiN, Bodø kommune, Nordland fylkeskommune og Fylkesmannen er viktig for å få til kompetanseutvikling, samfunns – og næringsutvikling, og politisk påvirkning innenfor sikkerhet – og beredskapsområdet. Etablering av Maritim campus, herunder et oppgradert maritimt sikkerhetssenter vil være et viktig bidrag i så måte.

Bodø har en unik infrastruktur i nordområdesammenheng. Med en flystripe på 3 km kan Bodø ta ned de fleste flytypene i verden. Den åpne beliggenheten til flyplassen gjør også at den er enkel å lande på sammenlignet med andre flyplasser i nord. Flyplassens nærhet til vei, havn og jernbane gjør Bodø til et attraktivt logistisk knutepunkt. Bodø er som en av fire havner i verden utpekt som base for den internasjonale oljeindustriens

beredskap innen såkalt cap and contain-teknologi, et system for brønninnkapsling. Sentral plassering mellom eksisterende og fremtidige oljefelt og god infrastruktur var avgjørende faktorer i valget av Bodø.

Bodø vil i 2030 sammen med Tromsø og de russiske byene Murmansk og Norilsk være de største byene i Arktis. Gjennom gode kommunikasjonsjoner, Golfstrømmen som gir oss temperert klima, velutbygd og moderne infrastruktur, et godt kulturtilbud og en spektakulær natur er Bodø en god møtarena for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid på nasjonalt og internasjonalt nivå.

Foto: Tor E. Akselsen

Slik vil vi ha det: MÅL	Dette vil vi gjøre: STRATEGIER
Bodø er den nasjonale sikkerhet - og beredskaps-hovedstaden	<ul style="list-style-type: none"> - Bodø skal være i posisjon og drive tidlig påvirkning for å få nye og beholde gamle regionale og nasjonale roller innenfor samfunnssikkerhet og beredskap
Bodø er et internasjonalt sentrum for sikkerhet og beredskap i nord	<ul style="list-style-type: none"> - Bodø skal være motor i Norges satsning på nordområdene - Bodø skal ovenfor nasjonale og internasjonale myndigheter peke på de gode miljøene i Bodø for søk og redning, og maritim overvåking - Bodø skal jobbe for å utvide ansvarsområdene til Bodø kontrollsentral, både geografisk og gjennom fjernstyring av andre lufthavner - Bodø skal utvikle en kompetanse som er verdensledende på visse områder
Bodø har en sentral rolle innenfor internasjonal oljevernberedskap	<ul style="list-style-type: none"> - Bodø skal legge til rette for nasjonale og internasjonale etableringer innenfor oljevernberedskap
Bodø lufthavn har rullebanekapasitet til å ta ned de største flyene i verden	<ul style="list-style-type: none"> - Aktiv markedsføring mot internasjonale flyselskaper av Bodø som nødhavn for interkontinentale flyvinger - Aktiv markedsføring av Bodø som kommunikasjons - knutepunkt
Bodø er ledende på utdanning innenfor samfunnssikkerhet og beredskap	<ul style="list-style-type: none"> - Bodø skal i samarbeid med andre aktører i nord tilby nåværende og fremtidige utdanninger innenfor samfunnssikkerhet og beredskap på videregående og etatsnivå - Bodø skal støtte opp under Universitetet i Nordlands satsning på beredskap og nordområdene - Bidra til å få etablert Maritim campus, herunder et maritimt sikkerhetscenter
Bodø er en sikker by	<ul style="list-style-type: none"> - Bodø skal jobbe for økt samvirke mellom lokale, regionale og statlige aktører samt mellom offentlige og private aktører - Bodø skal møte framtidens klima med fokus på klimatilpasning

Kulturbyen midt i naturen

Det nasjonale kulturbygget Stormen – Bodøs framtidige kulturkvartal – skal være en regional kulturell storstue.

Stormens innhold skal være et viktig bidrag i de kulturelle og sosiale aktivitetene, og være en møteplass for befolkningen og et område for kulturell vekst.

Bodø er – selv i norsk målestokk – usedvandledd sentralt og storslagent plassert i naturen. Samtidig er områder som havna, Nyholmen, Bodømarka, Bestemorenga, Hunstadmarka og alle de andre små og store naturperler et nært tilbud som Bodø må ta godt vare på.

I tillegg skal nærhet til kulturarenaer, natur og idrett være retningsgivende framover. Dette gir god folkehelse fordi føtter, ski og sykkel kan brukes for å bringe mennesker i Bodø fram til gode kulturtilbud midt i naturen.

Barn og unge i Bodø skal gis de beste muligheter for å utvikle egne kreative evner gjennom å sikres tilgang til kompetanse og arenaer som gjør dette mulig. Møteplasser for barn og ungdom skal være steder for å oppleve, mestre, utfolde seg samt eksperimentere ut fra egne forutsetninger.

Kultur er et sentralt virkemiddel når det gjelder inkludering og mangfold. Målrettet innsats med tidlig inkludering av innflyttere og innvandrere i idrettslag og kultur skal etableres gjennom nedfellede rutiner.

Det brede, rike og profilerte kulturuttrykket Bodø formidler

gjennom Kulturskolen og nye arenaer skal forsterkes videre som attraksjonskraft og virkemiddel for tilhørighet, arbeidsinnvandring og etablering av arbeidsplasser generelt. Ungdomsmusikkmiljøet i Bodø har ført til stor oppblomstring av unge og lovende artister. Det kirkelige kor – og musikkarbeidet har også lange tradisjoner for sangopplæring, særlig for barn og unge, og bidrar til et mangfold av kulturelle uttrykk og kulturproduksjoner, i samarbeid mellom amatører og profesjonelle.

Oppblomstringen har for eksempel resultert i "Bodøbølgen" – et begrep som har oppstått lokalt og nasjonalt, etter at mange unge artister fra Bodø de senere år har vist seg svært dyktige og med evne til å lykkes.

Kultur, næring og stedsutvikling er tett knyttet sammen. Arenaer som Mediegården, Stormen kultur – og litteraturhus og galleri Bodøgaard og mange flere gir grunnlag for knoppskyting og kvalitet.

Kulturminner må sees på som ressurs for Bodøsamfunnet. Fysiske spor etter forfedrene er viktig for oss å vise til av flere grunner; de er en kilde til kunnskap og forståelse om livet her i bodøområdet nesten 12.000 år tilbake i tid og helt frem til vår nære historie. Kulturminner når alle målgrupper, barn, ungdom, voksne. Kulturminner kan gi

økt turisme, og forsterke og utvide den allerede naturbaserte turismen her i kommunen.

Bodø kommune skal jobbe videre for å løfte frem og også bevare viktige kulturminner. Dette kan gjøres i et nærmere samarbeid med ulike partnere, som blant annet Nordlandsmuseet, Fortidsminneforeningen i Bodø og kommunedelsutvalgene.

Estetiske og kunstneriske kvaliteter skal bidra til økt trivsel i, og bruk av Bodøs offentlige rom. En helhetlig strategi for dette må gi bydeler og boområder i hele byen muligheter til utvikling av kunst og kultur tilpasset deres egenart.

Bodø kommune har som mål å legge til rette for at flest mulig skal gis mulighet for idrett, fysisk aktivitet og bruk av naturen i hele kommunen. Bodø har nær 16.000 medlemmer i idrettslag og bedriftsidrettslag og 4.000 medlemmer i friluftsansjoner.

Bodø har alltid vært en by som har tatt idretten til sitt hjerte. Idrettslag legger ned en imponerende innsats i alt fra nasjonale og internasjonale stevner og eliteserie til variert tilbud til barn og unge.

Behovene til toppidretten skal balanseres mot utvikling av lavterskeltilbud til alle, og strategier for å ta vare på frivilligheten skal utvikles.

Sirkus Eliassen, Parken 2012 - Foto: Per Inge Johnsen

<i>Slik vil vi ha det: MÅL</i>	<i>Dette vil vi gjøre: STRATEGIER</i>
Bodø er en nyskapende kulturby	<ul style="list-style-type: none"> - Forsterke det kulturelle uttrykket i forbindelse med Byjubileet 2016 - Stormen som møteplass for internasjonal kunstformidling og første litteraturhus i bibliotek i Norge - Tydeligere nordområdesatsing i kulturuttrykket - Samarbeid med kulturinstitusjoner forsterkes - Bidra til å utvikle og etablere festivaler, produksjoner og arrangementer som sentrale opplevelser
Kultur, næring og stedsutvikling er tett knyttet sammen	<ul style="list-style-type: none"> - Bidra til å øke verdiskaping, sysselsetting og innovasjon innen kulturnæringene - Legge til rette for kulturnæringsmiljøer som Mediegården - Utvikle Bodøbølgen (Bodøs framgangsrike musikkliv blant unge) videre og overføre metoden for ungdomsmedvirkning til nye arenaer - Kunst av høy kvalitet sikres i parker, torg og offentlige bygninger mm - Etablere kulturelle møteplasser - Ta vare på viktige kulturlandskap - Sikre og videreformidle kulturhistoriske verdier
Bodø er arena for mangfold og bredde	<ul style="list-style-type: none"> - Økt oppmerksomhet på kulturelt mangfold - Stille arenaer til disposisjon/sikre tilgjengelige arenaer for å øve, utfolde og oppleve - Utvikle en strategi for bedre samhandling mellom kommunen og frivillige organisasjoner - Legge til rette for lavterskel tilbud innen idrett og friluftsliv og utvikle nye tiltak
Det foregår en økt profesjonalisering i Bodøs kulturliv	<ul style="list-style-type: none"> - Stimulere til økt samarbeid mellom profesjonelle og amatører i kulturlivet - Utvikle og evaluere relevante avtaler - Utvikle fagplaner for utvalgte kulturuttrykk - Arrangere nasjonale og internasjonale sport - og idrettsarrangementer - Bodø skal gjennom økt samarbeid på tvers av ulike grupperinger, sjangere og profesjoner, samt mellom frivillige, amatører og profesjonelle bidra til vekst og utvikling av Bodøkulturen

Utvikling av Universitetet i Nordland

Universitetet i Bodø ble offisielt etablert 1.januar 2011 etter lang tids faglig og politisk forberedelse og arbeid.

Realiseringen av universitetsdrømmen er en av de viktigste etableringene i Bodø og Nordland på flere tiår. En videre utvikling av og videre vekst ved universitetet vil være det kanskje viktigste vekstområdet for byen de neste årene.

Ikke minst er universitetet viktig som et fyrtårn for utvikling når omstillingen av forsvaret og nedleggelse av kampflybasen er gjennomført.

Universitetet er også en viktig (kanskje den viktigste) pilar i kunnskapsbyen Bodø. Andre pilarer er Luftfartstilsynet, FOH, Nordlandssykehuset, videregående skoler og andre.

Bodø kommune er seg bevisst sin vertskapsrolle for universitetet i Nordland og for 6000 studenter.

Bodø kommune og Universitetet i Nordland (UiN) samarbeider allerede i dag på mange områder både faglig, i Bodø studentråd og når det gjelder campusutvikling og infrastruktur.

Bodø kommune var representert i arbeidet med rapporten om framtidig campusutvikling i 2012 bl.a. med å synliggjøre løsninger når det gjelder universitetets framtidige arealbehov. Langsiktig plan for Campus Bodø tar for seg den framtidige disponeringen av eksisterende bygningsmasse og et beregnet arealbehov for 40.000 kvadratmeter i de neste årene.

I tillegg er et formelt samarbeid mellom universitetet og Bodø kommune etablert gjennom en egen samarbeidsavtale.

Utviklingsplanen for Campus Bodø beskriver en utvikling fra 4400 studenter og 513 ansatte i 2006 til ca. 10.000 studenter og 1220 ansatte i 2030. Dette er uttrykk for en ambisjon og forventning om en sterk økning i aktiviteten fram til 2030.

Campusrapporten fokuserer på følgende kjernepunkter som er viktige for å tilrettelegge for en slik mulig vekst:

- Byplanmessige forhold
- Fysiske/funksjonelle forhold (uteområder, arealbehov, bygninger, etc.)
- Sosiale forhold (organisering, struktur, møtesteder)
- Læringsmessige forhold

Alle punktene inneholder elementer som kan være utgangspunkt for utvidet samarbeid mellom UiN og kommunene.

Videreutvikling av randsonen til universitetet i Nordland, blant annet gjennom forskningspark, er viktig for universitetets utvikling som akademisk institusjon, og som leverandør både av innovasjonskraft og kandidater til Bodø og regionens næringsliv.

I tillegg bør Bodøs omdømme som studentby styrkes.

Studentliv

Slik vil vi ha det: MÅL	Dette vil vi gjøre: STRATEGIER
Universitetet er en av landsdelens viktigste kompetanseinstitusjoner	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivt å arbeide for at Nord-Norge i fremtiden skal ha to selvstendige universitet som samarbeider om utviklingen av landsdelen - Fortsatt å arbeide for at samarbeidet mellom universitetet og de to høyskolene i Nordland blir enda tettere slik at det i sterkere grad enn i dag styrker det totale utdanningstilbudet i landsdelen - Aktivt støtte opp om arbeidet for å realisere langsiktig plan for Campus Bodø - Støtte opp om etablering av en egen forskningspark og randsoner til universitetet - Påvirke slik at det etableres en bedre finansiering spesielt av de nye universitetene i landet
Det foregår utstrakt samarbeid om utdanning og rekruttering av tilstrekkelig kompetanse til nærings- og arbeidslivet i kommunen og regionen	<ul style="list-style-type: none"> - Aktiv markedsføring av Bodøregionen bl.a. gjennom omdømmeprosjektet Bodø i vinden - Påvirke etablering av nye utdanningstilbud som samfunn og næringsliv i regionen etterspør. Det gjelder i dag særlig ingeniøruddanning - Arbeide for etablering av andre studietilbud som f.eks. etablering av en idrettshøgskole tilknyttet universitetet
Bodøs vertskapsrolle både m.h.t. utvikling av campus og etablering av flere studentboliger er styrket	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivt å tilrettelegge slik at campus gis vekstmuligheter i takt med økt studenttall og økt antall ansatte - Bidra aktivt til at det bygges flere studentboliger - Samarbeide om utvikling av felles infrastruktur - Samarbeide om fortsatt forbedring av kollektivtilbudet - Å gjøre sentrum mer tilgjengelig og levende for studenter, og universitetet mer synlig i bybildet
Samarbeidet mellom universitetet, fylkeskommunen og kommunen for å utvikle samfunns- og næringslivet i regionen er styrket	<ul style="list-style-type: none"> - Utvide samarbeidet med Nordområdesenteret for å oppnå en enda tydeligere nordområdesatsing i Bodø og Nordland - Koordinere arbeidet mellom partene slik at Bodø oppnår statusen som Norges sikkerhets- og beredskapshovedstad
Samarbeidet mellom universitetet og kommunen er styrket	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivt følge opp samarbeidsavtalen mellom UiN og Bodø kommune - Styrke det faglige samarbeidet mellom fakultetene og fagavdelingene i kommunen - Samarbeid med nasjonalt senter for kunst og kultur forsterkes

God helse er viktig for de fleste mennesker. Helse sier noe om forutsetningen for deltagelse, både i arbeidsmarkedet og på andre arenaer.

Ettersom den yrkesaktive andelen av befolkningen går ned blir det viktig at disse er i jobb lengst mulig.

Vi løser ikke dagens helseutfordringer kun med økt kapasitet og kvalitet i behandlingstilbud. Når ca. 70 % av årsakene til for tidlig død skyldes ikke-smittsomme kroniske sykdommer (hjerte/kar, kreft, diabetes, kroniske luftveissykdommer m.m.) må det helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeidet i Bodø intensiveres.

Samhandlingsreformen har fokus på å forebygge framfor bare å reparere. Medfinansieringen for innbyggernes bruk av somatiske spesialisthelse-tjenester var ment som hjelp for å få kommunene til å satse mer på forebygging og helsefremmende aktiviteter. Kommunen kan spare mye på å få ned forbruket av spesialisthelsetjenester ettersom dette er betydelige beløp (45 mill. kr i 2012).

Økt risiko for sykdom eller funksjonssvikt kan starte tidlig i livsløpet. Grunnlaget for helsevaner legges i barndommen og tilnærmet alle barn går i barnehage og skole i Bodø.

Barnehage og skole har ansvar for å fremme en helhetlig læring som omfatter både fysisk, psykisk og sosial helse. Sentrale tema bør være mat, fysisk aktivitet, psykososialt miljø og fysisk miljø. Med Bodøs naturkvaliteter, inkludert STImuli – prosjektet, er det viktig å vektlegge betydningen av disse for fysisk og psykisk helse, trivsel og tilhørighet. Det er også her det legges til rette for sosiale relasjoner, medvirkning, inkludering, likeverd og å bli stolt av egen kommune. Dette krever stimulerings- og motiveringstiltak overfor de gruppene man ønsker å nå.

I Bodø var det ca. 2600 uføre i 2012, av disse 90 personer under 30 år. Samtidig har hvert 9. barn en psykisk diagnose. Barn og unge med særlige behov stiller ekstra store krav til kommunal tilrettelegging, da de ofte har behov for sammensatte og koordinerte tjenester. For brukerne må det kommunale tjenestetilbudet oppleves som helhetlig og hensyn til barn og unges levekår på tvers av avdelinger og alle virksomheter må ivaretas. Den kommunale organisasjonen bør derfor intensivere arbeidet med å tilby helhetlige tjenester.

Ettersom andelen eldre øker er utviklingen av morgendagens omsorgstjenester viktig. Det å være ressurs i eget liv, å få leve livet i eget hjem på tross av helse – eller funksjonssvikt, er forankret i befolkningen i Bodø gjennom mange år. Hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi er neste skritt i denne strategien – fra hjemmehjelp til hjemmetrener og bruk av digitale hjelpemidler. Utviklingen av morgendagens omsorgstjenester bør gjøres i samarbeid med kompetansemiljøene på UiN.

Arbeidet for mobilisering av frivillighet ligger foran oss og vil være et viktig utviklingsområde. Frivillighet er på dagsorden både hos nasjonale og lokale aktører. Nasjonal frivillighetsstrategi i omsorgssektoren er i ferd med å bli lansert, og kommunen må ta oppgaven med å bli en del av denne strategien.

Havnedagan 2013 - Foto: Tor E. Akselsen

Slik vil vi ha det: MÅL	Dette vil vi gjøre: STRATEGIER
Bodø har en frisk befolkning som er lenge i jobb	<ul style="list-style-type: none"> - Prioritere forebyggende og helsefremmende aktivitet - Fokus på gjennomføring i videregående skole og høy yrkesdeltagelse - Tidlig innsats som et gjennomgående prinsipp - Legge til rette for at flest mulig kan gå eller sykle på jobb - Redusere antall unge uføre gjennom systematisk samarbeid med NAV
Et folkehelsearbeid som inkluderer alle	<ul style="list-style-type: none"> - Ha et fysisk aktivitetsnivå hos innbyggerne over landsgjennomsnittet - Analysere og ta hensyn til positive og negative påvirkningsfaktorer i alle samfunnssektorer - Lavterskeltilbud med nærmiljøanlegg og bydelsparker med fokus på fysisk aktivitet. - Legge til rette for enkel tilgang til naturen og grønne områder for alle ved utvikling av nye og eksisterende boligområder - Bodø opprettholder sin posisjon som nasjonal foregangskommune for oppvekst for barn og unge - Bedre levekårene for vanskeligstilte og bidra til sosial og økonomisk trygghet
Et bysamfunn der mangfold er en ressurs	<ul style="list-style-type: none"> - Inkludere tilflyttere og innvandrere slik at de blir aktive samfunnsdeltagere, og kommer raskt i jobb - Skape møteplasser der alle kan delta og bidra - Utvikle samiske kulturtilbud, og ha fokus på undervisningstilbud i samisk - Tilpasse kommunale tjenester med tanke på nye befolkningsgrupper - Bodø skal utvikles som et livssynsåpent samfunn, der ulike religioner og kirkesamfunn har sin naturlige plass
Bodø er et samfunn der den enkelte innbygger kan nytte de ressurser, evner og muligheter han/hun har for å mestre hverdagen	<ul style="list-style-type: none"> - Bidra til at innbyggerne kan bo lengst mulig hjemme i eget hjem - Utvikle hverdagsrehabilitering med tidlig innsats - Stimulere til engasjement i frivillig sektor. Utvikle en strategi for frivillige omsorgsytere
Bodø har tilstrekkelig boligbygging og variert og godt botilbud til alle boligsøkende	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunen skal gjennom en aktiv boligpolitikk være premissgiver og tilrettelegger i boligutviklingen - Kommunens boligpolitikk skal bidra til økt bosetting av vanskeligstilte på boligmarkedet - Gjennomføre målrettet bruk av reguleringsplaner, utbyggingsavtaler og dialog med byggenæringen for å sikre ønsket boligutvikling - Legge til rette for en betydelig økning av antallet studentboliger i Bodø
Bodø har en skole for fremtiden	<ul style="list-style-type: none"> - Handlingsorientert undervisning og opplæring i en sosial kontekst med eleven selv som aktør for egen læring - Eleven må aktivt omskape informasjon innhentet gjennom digitale verktøy til anvendbar og praktisk kunnskap - Ansvar for fellesskapet gjennom samhandling på ulike læringsarenaer

Bærekraftig byutvikling

Satsingsområdet bærekraftig byutvikling er utforming av arealpolitikken i Bodø som gir føringer for bruk og vern av de fysiske omgivelsene våre.

Beslutninger om arealbruk må være langsiktige og forutsigbare for befolkningen og næringslivet. Kommunens arealpolitikk skal gjenspeile statlige og regionale føringer og vedtak, men samtidig skal kommuneplanen gi Bodø kommune sin retning for arealbruken. Arealbruken styres gjennom plan- og bygningsloven der kommunen er planmyndigheten.

Statlige og regionale myndigheter har gjennom særlover og av hensyn til vesentlige statlige og regionale interesser, muligheter til å stoppe kommunens beslutninger om arealbruk. Kommunens arealpolitikk må derfor utformes i samspillet mellom myndigheter, grunneiere, befolkningen og næringslivet. Åpne og inkluderende planprosesser er viktig for å få til et konstruktivt samspill mellom berørte parter i utforming av arealpolitikk og konkrete tiltak for ny arealbruk.

Bodø har gjennom flere kommuneplanperioder hatt langsiktige mål om:

- Utvikling av kompakt by og et sterkt sentrum
- Sikring av Bodømarka som friluft- og idrettsområde for byen
- Ivareta naturverdier og landbruksnæringene og legge til rette for god utvikling av distriktene

Strategiene for samfunnsdelen legger opp til å følge en stø kurs for disse målene ved å videreføre og videreutvikle strategier.

Det vil i denne kommuneplanen være et sterkt fokus på byutviklingsområdet da det er her den største befolkningsveksten kommer, og det er her næringslivet ekspanderer. Videre er det i byutviklingsområdet at det i planperioden skal bygges store, nye infrastrukturprosjekter, og det er i

denne perioden at flyplassområdet skal omformes fra militær flybase til ny sivil lufthavn med nye byutviklingsområder. Tilrettelegging for utvikling av Universitetet i Nordland er en sentral oppgave i denne kommuneplanen.

I kommuneplanens samfunnsdel utformes langsiktige strategier for arealpolitikken i Bodø som kommuneplanens arealdel skal konkretisere.

Konkrete forslag til ny arealbruk, omforming av områder og bestemmelser for arealbruk gis i kommuneplanens arealdel. Kommuneplanens arealdel er det konkrete styringsverktøyet for gjennomføring av langsiktige mål, strategier og tiltak.

<i>Slik vil vi ha det: MÅL</i>	<i>Dette vil vi gjøre: STRATEGIER</i>
Bodø kommune har en bærekraftig areal- og transportplanlegging som fastsetter grunnlaget for utvikling av en miljøvennlig by og framtidsrettede transport – og logistikkssystemer	<ul style="list-style-type: none">- Bruke kommuneplanen som aktivt styringsverktøy for areal- og transportplanleggingen
Bodø fortsetter utviklingen av en kompakt by	<ul style="list-style-type: none">- Bodø skal legge til rette for at den største andelen av veksten i kommunen kan skje innenfor byutviklingsområdet og Tverlandet tettsted- Tilrettelegge for boligprosjekt med høy kvalitet og gode byrom med fellesareal og grønn struktur i sentrum og bydelene
Viderefører og sikrer forvaltningen av Bodømarka som kommunens viktigste friluft- og rekreasjonsområde	<ul style="list-style-type: none">- Grensen for Bodømarka opprettholdes- Det foretas noen justeringer av Bodømarkagrensen mot jernbanen på Tverlandet

Slik vil vi ha det: MÅL	Dette vil vi gjøre: STRATEGIER
<ul style="list-style-type: none"> - Sikrer naturverdier og naturbaserte næringer i hele kommunen - Sikrer langsiktig forvaltning der hensynet til matproduserende areal, biologisk mangfold, allmennhetens interesser og brukerinteresser ivaretas 	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre god utvikling av distriktene - Naturlandskap, biologisk mangfold, dyrka jord og naturverdier ivaretas i all planlegging og sikres som verdier for hele befolkningen - Jordvernet skal stå sterkt i arealplanleggingen - Reindriftsnæringens behov sikres i arealplanleggingen
<p>Sentrumsområdet av Bodø er en bydel med mange flere boliger og gode kvaliteter på grøntarealer og uterom</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Planlegge for fortetting og omforming av kvartaler i sentrum - Planlegging i sentrum skal legge vekt på å ivareta og utvikle byrom nært sjøen, siktlinjer mot sjøen og gode atkomster til havnepromenaden og sjøen - Det skal legges til rette for flere boliger innenfor området for kommunedelplan for Sentrum - Sette i gang prosesser for omforming og fornying av boligkvartaler - Fortette med kvalitet både arkitektonisk og ved å utvikle gode bomiljø for alle aldersgrupper
<p>Bodø sentrum er et attraktivt og pulserende handels- og kultursenter med en sterk identitet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomføre byggingen av havnepromenaden - Ivareta Bodøs historie i byplanleggingen
<p>Bodø har et effektivt, sikkert og miljøvennlig transportsystem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bærekraftig mobilitet ved å legge til rette for myke trafikanter med å få et godt utviklet gang- og sykkelsystem - Gjennomføre prosjektene i Bypakke Bodø - Handlingsplaner for gang, sykkel, trafiksikkerhet og miljø oppdateres jevnlig
<p>Det skal sikres og utvikles arealer til næringsformål ut fra både nåværende og framtidig behov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomføre en aktiv eiendoms- og næringsformidling - Kommunen skal legge til rette for ny infrastruktur innen næringsarealer i vedtatte områderegeringsplaner - Forholdene skal legges til rette for marine næringer
<p>Kommunen har nok arealer til offentlig tjenesteyting innen oppvekst-, helse- og omsorgssektorene</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Planlegging av infrastruktur må følge opp utbyggingstakten i nye boligområder - Planlegge for boliger til innbyggere med særlige behov - Utvikle en langsiktig strategi for utnytting av kommunale eiendommer
<p>Flyplassområdet er Bodøs nye framtidige bydel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunen deltar aktivt i beslutningen omkring bruken av arealene på flyplassen i takt med at Forsvaret trekker seg ut av området - Flyplassområdet skal utvikles til en helhetlig bydel med både bolig- og næringsområder
<p>Deler av Rønvikjordene er utviklet til næringsformål med høy utnytting og kvalitet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunen tar en aktiv rolle i utviklingen av utbyggingsområdene på Rønvikjordene. Områdene langs Bodøelva utvikles til en ny bypark på Rønvikjordene
<p>Bodø kommune sikrer at Universitetet i Nordland kan utvikle campus på Mørkved og andre arealer til langsiktig utvikling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Det skal settes av nok arealer på Mørkved til utviklingen av Universitetet i Nordland som et attraktivt sted å studere og arbeide
<p>Klimamål: Bodø er en innovativ og framtidsrettet lavutslippsby hvor innbyggerne føler trygghet for naturfarer</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennom framtidsrettet arealplanlegging skal Bodø tilpasse seg framtidens klima og skape trygghet for innbyggerne - Gjennom samarbeid mellom det offentlige, næringslivet og forskningsmiljøene skal det legges til rette for: <ul style="list-style-type: none"> • Utnytting av de positive virkningene et endret klima har for Bodø • Utvikling av framtidsrettede næringer • Utvikling av nye bydeler som ikke fører til økt utslipp • Utslipsreduksjon av klimagasser lik nasjonale og regionale mål

Satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel vil gi viktige føringer for oppfølging gjennom videre planlegging innenfor kommunens plansystem.

Samtidig vil kommuneplanens samfunnsdel komme inn som et nytt element i forhold til dagens situasjon i Bodø.

Satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel er de områdene som skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser i kommende planperiode. Satsingsområdene vil være knyttet til kommunens visjon og hovedmål og de utfordringene og langsiktige

hovedprioriteringene bystyret mener er viktig de kommende årene. Satsingsområdene må både ha et langsiktig perspektiv, og gi grunnlag for hva som faktisk blir prioritert på kort sikt.

Satsingsområdene følges av mål (slik vil vi ha det) og strategier (slik gjør vi det). Det skal ikke være tiltak i kommuneplanens samfunnsdel. De utvikles gjennom fag og temaplaner, kostnadsberegnes og innarbeides

i handlingsdel med økonomiplan for gjennomføring.

Satsingsområdene gir føring for arbeidet med fag- og temaplaner og kvitteres ut i perspektivmelding og handlingsdel med økonomiplan.

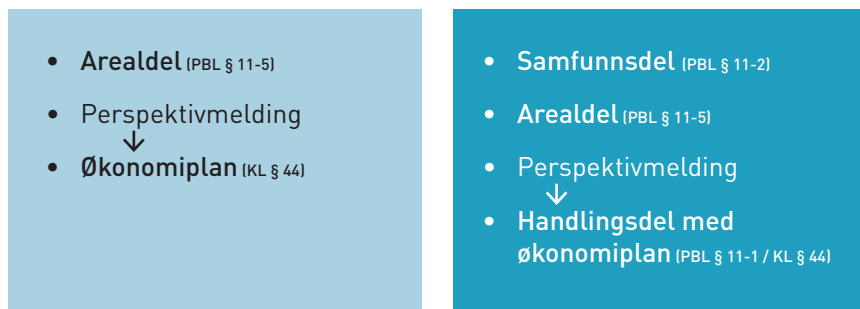
Satsingsområdene (og hovedmål/visjon) tas opp til vurdering av nytt bystyre hvert fjerde år gjennom kommunal planstrategi. Første gang vil være i 2016.

Arbeidsdeling i det kommunale plansystemet

Kommuneplansystemet med ny samfunnsdel

Nedenfor er det vist hvordan plansystemet er i dag og hvordan det vil bli når Bodø får en ny vedtatt samfunnsdel.

Kommuneplanstrukturen i Bodø i dag og etter at ny samfunnsdel er vedtatt.

Den nye kommuneplanstrukturen vil gi grunnlag for en bedre og mer effektiv arbeidsdeling mellom de ulike planene kommunen utarbeider i dag, og samtidig fylle de kravene plan- og bygningsloven og kommuneloven setter til hvilke planer kommunen skal ha. Samfunnsdelen skal ha et langsiktig perspektiv, men må samtidig gi føringer for arbeide med fag- og temaplaner og økonomiplan med handlingsdel.

Perspektivmeldingen

Perspektivmeldingen vil fortsatt ha en viktig funksjon i Bodøs plansystem etter at ny samfunnsdel er vedtatt. Den viktigste endringen vil være at det i de innledende kapitlene også vil gis en

omtale av situasjonen når det gjelder kommuneplanens satsingsområder.

Første året perspektivmeldingen tilpasses en ny samfunnsdel vil være når det foreligger en vedtatt samfunnsdel, det vil si i 2014.

Handlingsdel med økonomiplan

Når Bodø får en samfunnsdel vil kommunen utvikle dagens økonomiplan til å være en handlingsdel med økonomiplan. Plan- og bygningsloven krever at det skal være en handlingsdel til kommuneplanens samfunnsdel jfr. § 11-1. Loven åpner for at handlingsdelen kan slås sammen med økonomiplanen etter kommuneloven.

Rent konkret innebærer handlingsdel slått sammen med økonomiplan at økonomiplanen viser og gir en omtale av hvordan samfunnsdelens satsingsområder følges opp. Dette kan gjøres i et innledende kapittel i økonomiplanen, og det kan også vises hvordan satsingsområdene følges opp under de enkelte tjenesteområdene.

Samfunnsdelens føringer for arealdelen

En viktig funksjon til samfunnsdelen er at den skal gi mål og strategier for arealdelen. Disse målene og strategiene er utarbeidet i satsingsområde «Bærekraftig byutvikling».

Naturens energi - Foto: Knut Valberg

